07/04/2019

Η Ιερά Μονή Μεγάλου Μετεώρου

/ Ιερές Μονές

1) Ιστορικά στοιχεία

Το μοναστήρι, που είναι σκαρφαλωμένο πάνω σε επιβλητικό βράχο, είναι το παλαιότερο, το μεγαλύτερο και το πιο σπουδαίο από τα σωζόμενα μέχρι σήμερα μοναστήρια των Μετεώρων. Ιδρύθηκε λίγο πριν από τα μέσα του 14^{ου} αι. (γύρω στα 1340) από έναν λόγιο και αγιορείτη μοναχό, τον όσιο Αθανάσιο τον Μετεωρίτη. Στην αρχή ο όσιος έκτισε στον βράχο ναό της Θεομήτορος, στην οποία αφιέρωσε και το μοναστήρι (της Παναγίας της Μετεωρίτισσας Πέτρας). Επίσης έκτισε και κελιά για την εξυπηρέτηση των μοναχών που άρχισαν να συρρέουν εκεί. Αργότερα έκτισε άλλον ναό προς τιμήν της Μεταμορφώσεως του Σωτήρος Χριστού, ο οποίος αποτέλεσε το καθολικό του μοναστηριού και έδωσε από τότε την οριστική ονομασία σ’ αυτό.

Σημαντική φυσιογνωμία υπήρξε και ο διάδοχός του και δεύτερος κτίτορας της μονής, ο μοναχός όσιος Ιωάσαφ, πρώην βασιλιάς Ιωάννης Ούρεσης Παλαιολόγος.

Στα 40 περίπου χρόνια της μοναχικής του ζωής ο όσιος Ιωάσαφ έφτιαξε κελιά, νοσοκομείο, στέρνα, ανακαίνισε τον ναό της Μεταμορφώσεως (πρόκειται για το σημερινό ναόσχημο ιερό) και ήταν μεταξύ των πρωτεργατών που ίδρυσαν τη μονή της Υψηλοτέρας (των Καλλιγράφων), σε απότομο και απρόσιτο βράχο απέναντι από το Μεγάλο Μετέωρο.

Στα μέσα του 16ου αι. το μοναστήρι γνώρισε ιδιαίτερη ακμή και' άνθηση. Είχε προικισθεί με αυτοκρατορικές και ηγεμονικές χορηγίες και υπερτερούσε από τα υπόλοιπα μετεωρίτικα μοναστήρια. Στα 1544-1545 κτίστηκε ο σημερινός μεγαλοπρεπής κυρίως ναός και ο νάρθηκας του επιβλητικού καθολικού. (Ο παλιός ναός έγινε 'Αγιο Βήμα). Λίγο αργότερα κτίστηκαν η τράπεζα, το μαγειρείο (εστία), το νοσοκομείο-γηροκομείο, ο πύργος και μικρά παρεκκλήσια και σκάλες ανόδου από τον πύργο και πάνω. Δεν έλειψαν βέβαια οι καταστροφές που έπληξαν το μοναστήρι: επιδρομές, κλοπές, λεηλασίες και πυρκαγιές.

Το Μεγάλο Μετέωρο διανύει ήδη την έβδομη εκατονταετία από την ίδρυσή του. Συνέχισε χωρίς διακοπή τη μοναστική του παρουσία και ακτινοβολία. Αποτελεί ζωντανή έπαλξη του ορθόδοξου μοναχισμού και αληθινό προπύργιο της Χριστιανοσύνης.

2) Οι κτίτορες

Ο όσιος Αθανάσιος ο Μετεωρίτης γεννήθηκε το 1302 στην Υπάτη (τότε Νέα Πάτρα). Από τους ψηλούς και απότομους βράχους διάλεξε ως τόπο ασκήσεως μια έκταση περίπου 50 στρεμμάτων, τον «Πλατύ Λίθο» ή «Πλατύλιθο», που ο ίδιος τον ονόμασε «Μεγάλο Μετέωρο». Από τότε η ονομασία αυτή καθιερώθηκε, διατηρήθηκε, γενικεύτηκε στο σύνολο των μοναστηριών και βράχων και ξεπέρασε πολύ τα όρια της Ελλάδας. Στον ακούραστο αυτό πνευματικό άνδρα οφείλεται επίσης το κοινοβιακό σύστημα, καθώς και ο αρχαιότερος έγγραφος Κανονισμός των μετεωρίτικων μοναστηριών.

Η αγιασμένη προσωπικότητα του Αθανασίου διακρινόταν για την ασκητικότητα, την ησυχαστική διάθεση, την οργανοτικότητα, το χάρισμα να θαυματουργεί και να προλέγει τα μέλλοντα και κυρίως για το ταπεινό του φρόνημα. Στην ταπείνωσή του αυτή οφείλεται ίσως και το γεγονός ότι ο ίδιος δεν άφησε γραπτά κείμενα, αν και διέθετε την απαραίτητη παιδεία και τις απαιτούμενες γνώσεις. Παρέμεινε σε όλη του την ζωή απλός μοναχός μέχρι που πέθανε ειρηνικά το 1380, σε ηλικία 78 χρόνων.

Ο όσιος Ιωάσαφ γεννήθηκε γύρω στα 1349-1350 και ήταν γιος του Ελληνοσέρβου βασιλιά Θεσσαλίας και Ηπείρου, με έδρα τα Τρίκαλα, Συμεών Ούρεση

Παλαιολόγου, ο οποίος πέθανε το 1370. Έτσι ο Ιωάννης πήρε την εξουσία. Γρήγορα όμως την απαρνήθηκε και αντάλλαξε την πολυτελή βασιλική πορφύρα με το φτωχό τριβώνιο του μοναχού. Ήρθε στο μοναστήρι στις αρχές του 1373,έγινε μοναχός και μετονομάστηκε σε Ιωάσαφ. Ήταν τότε 22 χρόνων. Η αγιασμένη προσωπικότητα του Ιωάσαφ διακρινόταν για τη γλυκύτητα, τη φιλανθρωπία, την πραότητα, την ησυχαστική διάθεση και για την εξυπνάδα του. Πέθανε πιθανότητα γύρω στα 1422-1423.

3) Μοναχοί- Ηγούμενοι με ξεχωριστή δράση

Οι δύο κτίτορες του μοναστηριού, Αθανάσιος και Ιωάσαφ, παρέμειναν μέχρι το τέλος της ζωής τους απλοί μοναχοί. Γύρω τους όμως μαζεύτηκαν κι άλλοι. Στα χρόνια της ακμής του (μέσα του 16^{ου} αι.) το μοναστήρι αριθμούσε 300 περίπου μοναχούς και αποτελούσε έτσι μια πνευματική κυψέλη. Αργότερα ο αριθμός των μοναχών ελαττώθηκε και σήμερα, δυστυχώς, υπάρχουν σ’ αυτό μόνον 3 μοναχοί. Ηγούμενος είναι ο αρχιμανδρίτης Αθανάσιος Αναστασίου, που έχει αναπτύξει

μεγάλη ανακαινιστική, οικοδομική και φιλανθρωπική δραστηριότητα.

Εκτός από τους δύο κτίτορες, στο σπουδαίο έργο των οποίων αναφερθήκαμε προηγουμένως, μεταξύ των άλλων ηγουμένων ξεχωρίζουν για τη δράση τους :

Α) Ο ιερομόναχος Συμεών, επί ηγουμενίας του οποίου το 1552 αγιογραφήθηκε ο κυρίως ναός και κτίστηκε η τράπεζα του μοναστηριού.

Β) Ο ιερομόναχος Παρθένιος Ορφίδης, (τέλη 18^{ου}– αρχές 19^{ου} αι.). Σε επιγραφές αναφέρεται ως ανακαινιστής και δωρητής εικόνων. Στις ημέρες του αναγέρθηκε (1789) το παρεκκλήσι των Αγίων Κων/νου και Ελένης και κατασκευάστηκε το 1791 το αριστουργηματικό ξυλόγλυπτο επιχρυσωμένο τέμπλο του κυρίως ναού του καθολικού της μονής.

Γ) Τέλος ο λόγιος και πολυπράγμονας ιερομόναχος Πολύκαρπος Ραμμίδης (τέλη του 19^{ου} αι.), συγγραφέας (1882) της πρώτης γενικής ιστορίας των μετεωρίτικων μοναστηριών.

4) Το καθολικό και η αγιογράφησή του

Το καθολικό του μοναστηριού είναι αφιερωμένο στη Μεταμόρφωση του Κυρίου και έγινε σε 3 φάσεις :

- Αρχικά το ιερό του σημερινού καθολικού αντιπροσώπευε τον πρώτο ναό της μονής, που έκτισε στα μέσα του 14^{ου} αι. ο όσιος Αθανάσιος ο Μετεωρίτης.
- Αργότερα στα 1387-1388 ο δεύτερος κτίτορας της μονής όσιος Ιωάσαφ τον επεξέτεινε και τον ξανάχτισε. Γι αυτό, αφού τότε ήταν καθολικό, έχει την μορφή μικρού ανεξάρτητου ναού, που ανήκει στον τύπο του σταυροειδούς δικιόνιου εγγεγραμμένου με τρούλο. Αγιογραφήθηκε το 1483 και οι τοιχογραφίες του καλύπτουν θεματικά τον πλήρη σχεδόν αγιογραφικό και δογματικό κύκλο ενός κανονικού ναού. Από τις τοιχογραφίες του ξεχωρίζουν : ο Χριστός ως Παντοκράτορας, οι 3 Ιεράρχες, η Παναγία ένθρονη, στρατιωτικοί ‘Αγιοι, οι κτίτορες του μοναστηριού και σκηνές από το Δωδεκάορτο και τα Πάθη του Χριστού. Όλες μαζί αποτελούν ένα επιβλητικό ζωγραφικό σύνολο, αντιπροσωπευτικό των τάσεων λίγο μετά την άλωση της Κων/πολης. Ανήκουν στη Μακεδονική Σχολή, γιατί έχουν ως πρότυπά τους την αγιογράφηση ναών της Μακεδονίας το 14^{ο} αι.
- Τέλος στα 1544-1545 ανηγέρθησαν ο μεγαλοπρεπής κυρίως ναός και ο νάρθηκας του σημερινού επιβλητικού καθολικού της μονής. Ο ναός ακολουθεί τον γνωστό αρχιτεκτονικό αγιορείτικο τύπο, είναι δηλ. σταυροειδής τετρακιόνιος εγγεγραμμένος με δωδεκάπλευρο τρούλο και με δύο χαρακτηριστικές πλευρικές κόγχες των ψαλτών, αριστερά και δεξιά. Ο

νάρθηκας είναι ευρύχωρος με 4 κίονες και 9 σταυροθόλια. Αγιογραφήθηκαν το 1552. Οι πιο χαρακτηριστικές τοιχογραφίες του κυρίως ναού είναι : ο Παντοκράτορας, η Μεταμόρφωση, η Ανάσταση του Λαζάρου, η Βαϊφόρος, ο Μυστικός Δείπνος, η Κάθοδος στον ‘Αδη, οι εμφανίσεις του Χριστού μετά την Ανάστασή Του, η Κοίμηση της Θεοτόκου, η Ύψωση του Τιμίου Σταυρού, η Αναστήλωση των Εικόνων και φυσικά οι κτίτορες Αθανάσιος και Ιωάσαφ. Στο νάρθηκα οι τοιχογραφίες που ξεχωρίζουν είναι: τα μαρτύρια αγίων, ολόσωμοι οι 2 κτίτορες του μοναστηριού, ο ‘Αγιος Ιωάννης ο Πρόδρομος, η Βάπτιση του Χριστού, η Α και Ζ Οικουμενικές Σύνοδοι και μεγάλες μορφές του ασκητισμού. Δεν είναι γνωστός ο αγιογράφος όλων αυτών των ανυπέρβλητων τοιχογραφιών, αφού δεν μας παρέδωσε το όνομά του. Πρέπει όμως να ανήκει στην Κρητική Σχολή. Έτσι οι τοιχογραφίες αυτές έχουν αποδοθεί στον μεγάλο Κρητικό ζωγράφο Θεοφάνη ή σε συνεργείο μαθητών του ή τέλος, στον αγιογράφο της Μονής Δουσίκου (Αγίου Βησσαρίωνος,1557) Τζώρτζη. Εντυπωσιάζουν με την λάμψη, την ποικιλία των χρωμάτων και την τελειότητα της εκτέλεσής τους.

5) Φορητές εικόνες

Μεγάλη σπουδαιότητα έχουν και προκαλούν τον θαυμασμό των επισκεπτών και οι φορητές εικόνες του μοναστηριού.

Α) Στον ναό στα δύο ξυλόγλυπτα προσκυνητάρια, που στηρίζονται στους κίονες, υπάρχουν η Παναγία στα δεξιά και ο ‘Αγιος Νικόλαος στα αριστερά ($14^{ος}$-$15^{ος}$ αι.). Οι εικόνες του τέμπλου είναι λίγο νεότερες και ανήκουν χρονολογικά σε διάφορες εποχές ($16^{ος}$-$19^{ος}$ αι.). Ξεχωρίζουν για την τέχνη και την παλαιότητά τους οι εικόνες του Χριστού ($16^{ος}$ αι.), της Παναγίας Βρεφοκρατούσας ($16^{ος}$ αι.), του Τιμίου Προδρόμου, της Παναγίας με τον Χριστό (Ρόδον το Αμάραντον, 1790), του Ευαγγελισμού της Θεοτόκου και των Αρχαγγέλων. Ενδιαφέρουσες επίσης είναι οι εικόνες των δύο μπροστινών ξυλόγλυπτων προσκυνηταρίων κοντά στην είσοδο του ναού. Αριστερά είναι οι κτίτορες της μονής και δεξιά η Μεταμόρφωση του Σωτήρος.

Β) Μεγάλης σπουδαιότητας όμως είναι και οι φορητές εικόνες του μουσείου της μονής. Ξεχωρίζουν δύο περίφημες εικόνες που δώρισε στο μοναστήρι η Μαρία Παλαιολογίνα, αδελφή του δεύτερου κτίτορα της μονής Ιωάσαφ. Στη μια εικονίζεται η Παναγία στο κέντρο, που πλαισιώνεται από 14 προτομές αγίων. Η άλλη εικόνα είναι η Ψηλάφιση του Θωμά. Και στις δύο εικόνες εικονίζεται η Μαρία Παλαιολογίνα. Η δωρεά προς το μοναστήρι πρέπει να έγινε ανάμεσα στα χρόνια 1372 και 1384.’Αλλες φορητές εικόνες μεγάλης αξίας είναι : ένα δίπτυχο του $14^{ου}$ αι. με την Παναγία Θρηνούσα και τον Χριστό ως ‘Ακρα Ταπείνωση, μια σειρά 12

εικόνων του 16ου αι. με τους αγίους του μηνολογίου και τέλος οι εικόνες του Δωδεκάορτου (κι αυτές του 16ου αι.). Όλες οι εικόνες δημιουργούν στους Χριστιανούς προσκυνητές συναισθήματα κατανύξεως, ενώ οι αδιάφοροι ή οι αλλόθρησκοι μένουν εκστατικοί μπροστά στην επιβλητικότητά τους.

6)’Αλλα κτίσματα

Στο κτιριακό συγκρότημα του μοναστηριού, εκτός από το καθολικό, ξεχωρίζουν ακόμα :

- Το ασκηταριό του πρώτου ιδρυτή της μονής οσίου Αθανασίου του Μετεωρίτη. Είναι ένα μικρό κτίσμα χωμένο κυριολεκτικά στον βράχο, αριστερά καθώς ανεβαίνουμε τη σκάλα, λίγο πριν από την είσοδο της μονής.
- Η εστία (μαγειρείο). Πρόκειται για θολωτό κτίσμα με τεράστια πυροστιά πάνω στην οποία, με τη βοήθεια βαρούλκου, τοποθετούσαν το μεγάλο καζάνι για το μαγείρεμα του φαγητού.
- Η παλιά τράπεζα (1557), αξιόλογο αρχιτεκτονικό δημιούργημα. Έχει μήκος 35 και πλάτος 12 μέτρων. Πάνω σε 5 κίονες στηρίζεται η οροφή της, που έχει μονούς και διπλούς θόλους. Στην κόγχη δεσπόζει η μορφή της Παναγίας εν μέσω των Αρχαγγέλων Γαβριήλ και Μιχαήλ.
- Το νοσοκομείο-γηροκομείο (1572), σπουδαίο κι αυτό από αρχιτεκτονική άποψη κτίριο, με την περίφημη πλινθόκτιστη οροφή του ισογείου του, με κεντρικό θόλο που στηρίζεται σε 4 κίονες, και με 8 πλευρικά σταυρολίθια.
- Τρία παλιά παρεκκλήσια :
    I. Του Αγίου Ιωάννου του Προδρόμου (1682). Είναι μικρός μονόχωρος ναός, θολοσκέπαστος, με τρίριχτη εξωτερικά στέγη, δίπλα στο ιερό του καθολικού.
    II. Την Ισαποστόλων Κων/νου και Ελένης (1789). Και αυτός είναι μικρός μονόχωρος ναός με ωραίο τρούλο, προσαρμοσμένο μορφολογικά στον επιβλητικό τρούλο του καθολικού. Βρίσκεται πολύ κοντά σ’ αυτό.
    III. Της Κυρίας Θεοτόκου. Βρίσκεται στο σπήλαιο όπου ασκήτευε ο κτίτορας της μονής όσιος Αθανάσιος.
- Και τέλος ένα νεότερο παρεκκλήσι: του Αγίου Νεκταρίου, με άριστης τέχνης σύγχρονες τοιχογραφίες. Βρίσκεται στο ισόγειο της ανακαινισμένης βορειοδυτικής πτέρυγας των κελιών.

7) Η βιβλιοθήκη

Η βιβλιοθήκη του μοναστηριού είναι από τις πιο πλούσιες και αξιόλογες μοναστηριακές βιβλιοθήκες. Παρά τις αντίξοες ιστορικές συγκυρίες οι μοναχοί διαφύλαξαν με ευλάβεια και διέσωσαν μέχρι σήμερα τους ανεκτίμητους θησαυρούς του μοναστηριού τους : χειρόγραφους κώδικες, έγγραφα και σπάνια έντυπα.. Η συστηματική καταγραφή των χειρογράφων και εγγράφων της μονής από τον Νικόλαο Βέη (1908-1909) σε σύγκριση με τα σημερινά δεδομένα δείχνει ότι οι απώλειες, ευτυχώς, υπήρξαν πολύ λίγες και ασήμαντες.

- Χειρόγραφα. Στο μοναστήρι ανήκουν σήμερα 640 χειρόγραφα από 1200 συνολικά των μετεωρίτικων μοναστηριών. Χρονολογικά καλύπτουν 10 περίπου αιώνες πνευματικής παραγωγής ($9^{ος}$-$19^{ος}$ αι.). Το περιεχόμενό τους είναι ποικίλο. Βασικά είναι θεολογικό και εκκλησιαστικό : λειτουργικά βιβλία, η Αγία Γραφή, πατερικά κείμενα, βίοι και μαρτύρια αγίων, απολογητικά, ασκητικά, παραινετικά κ.α. Υπάρχουν όμως και χειρόγραφα της λεγόμενης «Θύραθεν παιδείας», δηλ. κείμενα αρχαίων συγγραφέων, καθώς και νεότερα κείμενα φιλοσοφικά, γραμματικά, αλχημείας, χρονικογραφικά κ.α. Πρέπει εδώ να πούμε ότι η σπουδαιότητα των χειρογράφων είναι ξεχωριστή και για δύο ακόμα λόγους :
    I. Έχουν και παλαιογραφική σημασία, αφού μπορεί κανείς να παρακολουθήσει σ’ αυτά και να μελετήσει την εξέλιξη της γραφής μέσα

στους αιώνες. Φαίνεται ότι κατά τον 16^{ο} και 17^{ο} αι. λειτουργούσε στο μοναστήρι συστηματικό βιβλιογραφικό εργαστήριο με έμπειρους καλλιγράφους και γραφείς κωδίκων.

II. Πολλά χειρόγραφα αποτελούν και αξιόλογα έργα τέχνης. Είναι πλούσια διακοσμημένα με εντυπωσιακές μικρογραφίες, πολύχρωμα επίτιτλα, πρωτογράμματα και άλλα διακοσμητικά μοτίβα.

- Έγγραφα. Είναι βυζαντινά, μεταβυζαντινά και νεότερα. Πρόκειται για χρυσόβουλα, μητροπολιτικά έγγραφα, πατριαρχικά σιγίλια κ.α. Αποτελούν σπουδαία κειμήλια και πολύτιμα ιστορικά ντοκουμέντα. Αναφέρουμε ενδεικτικά το χρυσόβουλο του βυζαντινού αυτοκράτορα Ανδρόνικου Γ Παλαιολόγου (1336), το χρυσόβουλο του Στέφανου Δουσάν (1348) και τα δύο χρυσόβουλα του βασιλιά Συμεών Ούρεση Παλαιολόγου, πατέρα του δεύτερου κτίτορα της μονής Ιωάσαφ (1359 κ’ 1366).
- Έντυπα. Όπως και με τα χειρόγραφα, έτσι κι εδώ ένα μεγάλο μέρος των εντύπων είναι λειτουργικά βιβλία, αρκετά από τα οποία δυσεύρετες εκδόσεις Βενετίας. Υπάρχουν επίσης και αρκετά αρχέτυπα κλασικών Ελλήνων συγγραφέων (πάλι εκδόσεις Βενετίας), καθώς και γραμματικών έργων. Έχουμε ακόμα και τη σπάνια έκδοση του Λεξικού του Σουΐ́δα (Σούδα) από το Δημήτριο Χαλκοκονδύλη το 1499 στο Μιλάνο.

8) Έργα ξυλογλυπτικής

Αριστουργήματα ξυλογλυπτικής, που προκαλούν τον θαυμασμό του επισκέπτη, αποτελούν :

- Το ξύλινο τέμπλο του κυρίως ναού του καθολικού (1791) και τα έξι προσκυνητάρια που υπάρχουν σ’ αυτόν και στον νάρθηκα. Είναι όλα επιχρυσωμένα και έχουν ποικιλία στη διακόσμησή τους: φύλλα, άνθη, σταφύλια, ρόδακες, ‘Αγγελοι, πτηνά, λιοντάρια, δράκοντες κ.α.
- Το ξύλινο τέμπλο του παρεκκλησίου των Αγίων Κων/νου και Ελένης και του ΤιμίουΠροδρόμου. Δεν είναι επιχρυσωμένα αλλά πλούσια διακοσμημένα.
- Παλιό ξύλινο προσκυνητάρι και δύο ξύλινα αναλόγια του κυρίως ναού, πλούσια διακοσμημένα με ένθετες παραστάσεις από φίλντισι (ελεφαντόδοντο).
- Ο δεσποτικός θρόνος του κυρίως ναού, πλούσια και αυτός διακοσμημένος, όπως το τέμπλο, με ένθετες παραστάσεις από φίλντισι και μάρμαρο. Η οροφή του θόλου μιμείται τον ουρανό και είναι γεμάτη από φιλντισένια αστέρια.
- Τέλος, οι τρεις ξύλινοι σταυροί του ιεροδιακόνου Δανιήλ (αρχές του 16^{ου} αι.), θαύμα υπομονής και επιδεξιότητας. Οι δύο σταυροί έχουν το όνομα του Δανιήλ, ενώ ο τρίτος αποδίδεται σ’ αυτόν. Και οι τρεις σταυροί έχουν την ίδια λεπτή κατεργασία, τις ίδιες περίπου παραστάσεις και αποτελούν πραγματικά

αριστουργήματα ξυλογλυπτικής και μικροτεχνίας.

9) Χρυσοκέντητα υφάσματα

Πλούσια και πολύ αξιόλογη είναι και η συλλογή χρυσοκέντητων υφασμάτων που φυλάγονται στο μοναστήρι. Ανάμεσα στα άλλα ξεχωρίζουν :

- Χρυσοκέντητη ποδιά-κάλυμμα αγίας Τραπέζης ($14^{ος}$ αι.), χρυσοκέντητοι αέρες σε πορφυρό χρώμα, χρυσοκέντητοι σταυροί από ωμοφόριο, επιμάνικα, επιτραχήλια ($14^{ος}$-$15^{ος}$ αι.) και ενεπίγραφη ζώνη του 1794 του επισκόπου Σταγών Παϊσίου του Κλεινοβίτη.
- Ξεχωριστή σημασία για την ιστορία του μοναστηριού έχει και η χρυσοποίκιλτη και χρυσοκέντητη, πάνω σε βελούδο, μήτρα του ηγουμένου Συμεών (μέσα $16^{ου}$ αι.).
- Ιδιαίτερος λόγος αξίζει να γίνει για τους δύο χρυσοκέντητους επιτάφιους. Ο πρώτος είναι του $14^{ου}$ αι., κεντημένος σε πορφυρό ύφασμα και έχει διαστάσεις 1,70 m με 1,16 m. Ο δεύτερος επιτάφιος είναι του 1620-1621, κεντημένος σε πράσινο ύφασμα και έχει διαστάσεις 0,98 m με 0,75 m.

10) Έργα αργυροχοΐας

Είναι αποκλειστικά σχεδόν λειψανοθήκες, αφού το μοναστήρι φυλάγει ως ιερά σεβάσματα τα τίμια λείψανα πολλών και σπουδαίων αγίων της Εκκλησίας μας. Τα έργα αργυροχοΐας χρονολογούνται σε διάφορες εποχές ($16^{ος}$-$19^{ος}$ αι.) και φέρουν διάφορες παραστάσεις αγίων και άλλα διακοσμητικά θέματα.

Ιδιαίτερη σημασία για το μοναστήρι έχουν οι κάρες των οσίων κτιτόρων του, που φυλάγονται μέσα σε αργυρές και πλούσια διακοσμημένες λειψανοθήκες. Βρίσκονται στον νάρθηκα του καθολικού πάνω από τον τάφο τους. Από τις άλλες αργυρές λειψανοθήκες αναφέρουμε αυτή της κάρας του αγίου Ιωάννου του Ελεήμονος (1614), της κάρας του αγίου Ιωάννου της Κλίμακος (1617), τη θήκη λειψάνου του αγίου Ανδρέα Κρήτης (1760) και τη θήκη λειψάνου του χεριού του Μεγάλου Βασιλείου.